

De rechtmatigheidsverantwoording in relatie tot de externe controle

Auteur: Roel Korsmit RA

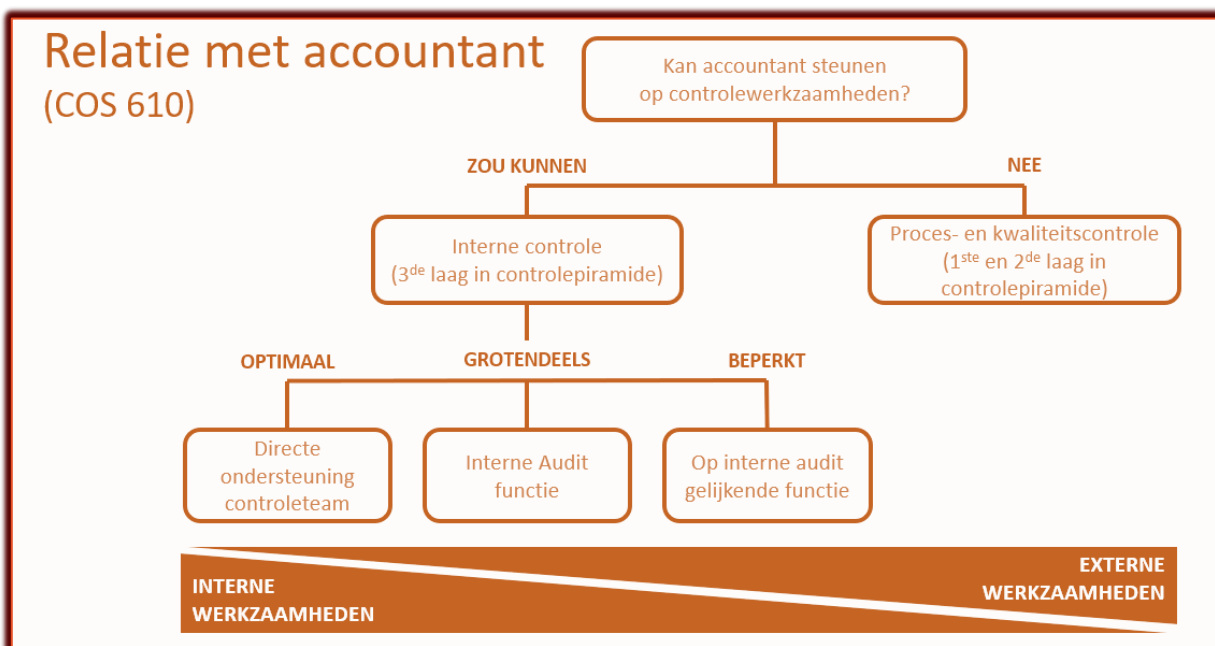
De vraag is wat de impact van de rechtmatigheidsverantwoording is op de relatie met de extern controleur, de accountant? Worden de werkzaamheden nu verlegd van de accountant naar de gemeente? Of worden de taken en verantwoordelijkheden nu belegd waar ze feitelijk thuishoren en verandert er niets voor de extern accountant? Of zijn al die vragen niet relevant en moet de gemeente haar eigen verantwoordelijkheid nemen? Deze whitepaper maakt onderdeel uit van een zevental whitepapers waar we als Adlasz een inkijkje geven in de impact van de rechtmatigheidsverantwoording.

Verantwoordelijkheid

De afgelopen periode is de relatie tussen gemeenten en accountants veel besproken. Uit die (publieke) discussies lijkt het standpunt van de accountants te zijn dat gemeenten onvoldoende volwassenheid tonen waar het gaat om het ‘in control’ zijn en dat de accountant die verantwoordelijkheid niet kan en wil overnemen. Het standpunt van gemeenten daarentegen is dat accountants de materie te complex en ingewikkeld vinden en de materie niet begrijpen. Bijkomend punt is dat accountants stellen grotere risico's te lopen en verhoudingsgewijs lagere tarieven kunnen hanteren dan die in de private sector gebruikelijk zijn. Een impasse die ertoe leidt dat het voor gemeenten lastig is een accountant aan zich te binden, terwijl er wel een wettelijke controleplicht is.

Hoe kijkt een accountant?

Zonder al te veel uit te weiden over de richtlijnen waaraan accountants zich moeten houden, laat onderstaande illustratie zien welk stroomschema een accountant hanteert:

Het merendeel van de gemeenten heeft de interne controle georganiseerd op het niveau van “Proces- en kwaliteitscontrole”. De vraag is of gemeenten een bewuste keuze hebben gemaakt omtrent positionering en het niveau van de interne controle. Het spreekt voor zich dat aan elk van de varianten specifieke (zwaardere) eisen worden gesteld.

Relatie met de controlepiramide

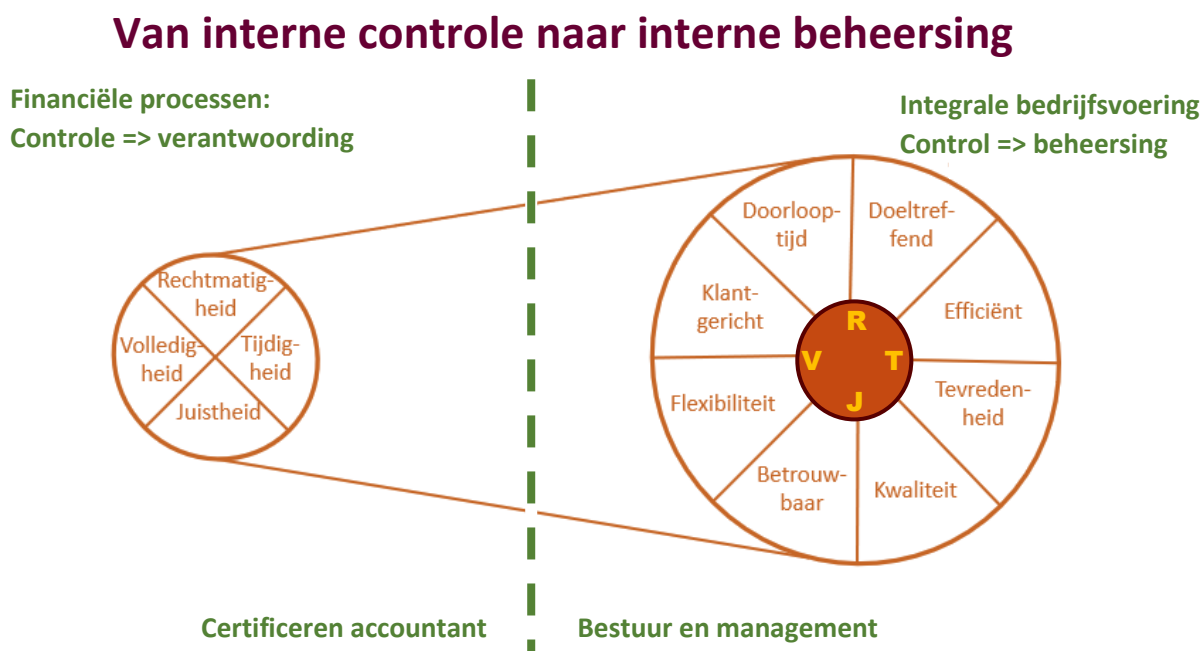
In een andere whitepaper 1 zijn we ingegaan op de controlepiramide. Het lijkt voor gemeenten cruciaal te zijn een voor hen optimale keuze te maken en wel zodanig dat de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording gedragen kan worden.

Conclusie is dat de inrichting van de controlepiramide als basis dient voor de afwegingen die de accountant maakt. Een mooie gelegenheid derhalve om een evenwichtige keuze te maken.

Van interne controle naar interne beheersing

Omdat de accountant niet bepalend is, is het van belang dat de gemeente zelf duidelijke keuzes maakt. Controle doe je immers niet voor de accountant, maar voor de organisatie zelf! Idealiter richten de gemeenten de controles ook niet alleen op het noodzakelijke rechtmatigheidsniveau, maar meer gericht op het bredere vlak van de interne beheersing. De volgende illustratie geeft het vliegwiel weer:

Op het moment dat de interne beheersing van de gemeente op het vereiste niveau is en op het juiste niveau is gepositioneerd, dan zullen de discussies met de accountant als sneeuw voor de zon verdwijnen. De accountant maakt dan immers gebruik van de expliciet gemaakte controlemechanismen.

Tot slot

In deze whitepaper hebben wij de relatie met de accountantscontrole inzichtelijk gemaakt in het licht van de rechtmatigheidsverantwoording. In onderstaande papers gaan wij nader in op de volgende aspecten:

- De rechtmatigheidsverantwoording verklaard
- De verbijzonderde interne controle en de rechtmatigheidsverantwoording
- Verbijzonderde interne controle: de aanpak
- De rechtmatigheidsverantwoording en de rol van de controller
- De rechtmatigheidsverantwoording en het nut van een audittool
- De rechtmatigheidsverantwoording: de aanpak

1 De rechtmatigheidsverantwoording: een feest van en voor de verbijzonderde interne controle?